

AET1 and AET2

Asian and Middle Eastern Studies Tripos, Part IB and Part II

Monday 05 June 2017 09.00 to 12.00 pm

Paper MES13

Intermediate Hebrew Language

Candidates offering **one** section **only** must answer **all** questions in that section.

Candidates studying **both** Classical Hebrew and Modern Hebrew must offer **two** language questions from questions 1-4 and **one** specified text question from questions 5-6 in **Section A** and **one** language question from questions 1-3 and **one** specified text question from questions 4-5 in **Section B**.

Write your number **not** your name on the cover sheet of **each** answer booklet and on the **second copy** of the question paper provided. **Tie** the second copy of the question paper **in** your answer booklet.

STATIONERY REQUIREMENTS

20 page answer booklet

Rough Work Pad

SPECIAL REQUIREMENTS TO BE SUPPLIED FOR THIS EXAMINATION

Second copy of the question paper

You may not start to read the questions printed on the subsequent pages of this question paper until instructed to do so.

SECTION A (Classical Hebrew)

1. Translate the following **unseen** passage into **English** and parse all of the verbs [8 marks for translation, 7 marks for parsing].

34 וישמע יהוה את-קול דבריכם ויקצף וישבע לאמר: 35 אם-יראה איש באנשים האלה הדור הרע הזה את הארץ הטובה אשר נשבעתי לתת לאבותיכם: 36 זולתי כלב בן-יפנה הוא יראנה ולו-אתן את-הארץ אשר דרד-בה ולבנו יעו אשר מלא אהרי יהוה: 37 גם-ביל התאגף יהוה בגללכם לאמר גם-אתה לא-תבא שם: 38 יהושע בן נון העלם לפניך הוא יבא שמה אתו חזק כיהוה ינחלנה את-ישראל: 39 וטפכם אשר אמרתם לבז יהוה ויבניכם אשר לא-יעו היום טוב ורע המה יבאו שמה ולהם אתננה והם יירשוה: 40 ואתם פנו לכם וסעו המ-ברה דרד גם-סוף: 41 ומענו ו ותאמרו אלי קטאנו ליהוה אגחנו נעלה ונלחמנו בכל אשר-צענו יהוה אלהינו ונתהגרו איש את-כלי מלחמתו ונתהינו לעלת ההרה: 42 ויאמר יהוה אלי אמר להם לא מעלו ולא-תלחמו כי אינני בקרבכם ולא תנגפו לפני איביכם:

(Deut. 1:34-42)

2. Translate into **English** the following **unseen** passage [8 marks] and vocalize it on the extra copy of the paper [7 marks].

4 וזה הבר אשר מל יהושע כל העם היצא ממצרים הזכרים כל אנשי המלחמה מתו במ-בר ב-ח בצאתם ממצרים 5 כי מלים היו כל העם היצאים וכל העם היל-ים במ-בר ב-ח בצאתם ממצרים לא מלו 6 כי ארבעים שנה הלכו בני ישראל במ-בר ע-תם כל הגוי אנשי המלחמה היצאים ממצרים אשר לא שמעו בקול יהוה אשר נשבע יהוה להם לבלתי הראותם את הארץ אשר נשבע יהוה לאבותם לתת לנו ארץ זבת חלב ו-בש

(Joshua 5:4-6)

3. Translate the following **unseen** passage into pointed **Biblical Hebrew** [15 marks].

1 Now this is the commandment, the statutes, and the ordinances, which the LORD your God commanded to teach you, that ye might do them in the land whither ye go over to possess it— 2 that thou mightest fear the LORD thy God, to keep all His statutes and His commandments, which I command thee, thou, and thy son, and thy son's son, all the days of thy life; and that thy days may be prolonged. 3 Hear therefore, O Israel, and observe to do it; that it may be well with thee, and that ye may increase mightily, as the LORD, the God of thy fathers, hath promised unto thee—a land flowing with milk and honey.

(Deuteronomy 6:1-3)

4. In the following **unseen** passage parse and gloss every element and comment on noteworthy features, in **English** [15 marks].

16 וַיֹּאמֶר מִמּוֹכָן לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וְהַשָּׂרִים לֹא עַל-הַמֶּלֶךְ לִבְדּוֹ עֹוֹתָהּ וְשָׂתִי הַמֶּלֶכָה כִּי עַל-כָּל-הַשָּׂרִים וְעַל-כָּל-הָעַמִּים אֲשֶׁר בְּכָל-מְיָדוֹת הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֹרוּשׁ: 17 כִּי-יֵצֵא בְּרֵחַ-הַמֶּלֶכָה עַל-כָּל-הַנָּשִׁים לְהַבְּזוֹת בְּעֲלֵיהֶן בְּעִינֵיהֶן בְּאֶמְרָם הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֹרוּשׁ אָמַר לְהַבִּיא אֶת-נִשְׂתֵּי הַמֶּלֶכָה לִפְנֵי וְלֹא-בָאָה: 18 וְהַיּוֹם הַזֶּה תֹּאמְרֶנָּה | שָׂרוֹת פָּרְסִיּוֹמַי אֲשֶׁר שָׁמְעוּ אֶת-דְּבַר הַמֶּלֶכָה לְכָל שָׂרֵי הַמֶּלֶךְ וְכִי בִּזְיוֹן וְקִצְף: 19 אִם-עַל-הַמֶּלֶךְ טוֹב יֵצֵא בְּרֵחַ-מִלְכוּת מִלְּפָנָיו וַיִּכְתַּב בְּיָדֵי פָּרְסִיּוֹמַי וְלֹא יַעֲבֹר אֲשֶׁר לֹא-תָבוֹא וְשָׂתִי לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֹרוּשׁ וּמִלְכוּתָהּ יִתֵּן הַמֶּלֶךְ לְרַעוּתָהּ הַטּוֹבָה מִמֶּנָּה:

(Esther 1:16-19)

5. Translate the following **seen** passage into **English** and comment as requested below [10 marks for translation, 10 marks for comments].

12 שָׁבְנָה בְּנִתִי לִכְנָן כִּי זָקַנְתִּי מִהַנּוֹת לְאִישׁ כִּי אָמַרְתִּי יִשְׁ-לִי תִקְוָה גַם הִיִּיתִי הַלַּיְלָה לְאִישׁ וְגַם יָלְדָתִי בָנִים: 13 הֲלֵהוּ | תִשְׁפָּרְנָה עַי אֲשֶׁר יִגְדְּלוּ הֲלֵהוּ תַעֲגֹנָה לְבַלְתִּי הַנּוֹת לְאִישׁ אֶל בְּנִתִי כִי-מֵרָלִי מֵאֵל מִכֶּם כִּי-יֵצֵאָה כִּי עַי-יִהְיֶה: 14 וְתִשְׁנָה קוֹלֹן וְתִבְכֶינָה עַי וְתִשְׁקַע עַרְפָּהּ לְחַמוּתָהּ וְרוּת דְּבָקָה בָּהּ: 15 וְתֹאמַר הִנֵּה שָׁבָה יְבַמְתָּךְ אֶל-עַמָּה וְאֶל-אֱלֹהֶיהָ שׁוֹבֵי אֶחָדִי בְּמִתָּךְ: 16 וְתֹאמַר רוּת אֶל-תִּפְגַּעֵי-בִי לְעִזְבֹּךְ לְשׁוֹב מֵאֶחָדִי כִּי אֶל-אֲשֶׁר תִּלְכִי אֵלָי וּבְאֲשֶׁר תִּלְיִנִי אֵלָיו עַמָּךְ עַמִּי וְאֶל-הַיְדֵי אֱלֹהֶיךָ: 17 בְּאֲשֶׁר תִּמְוִתִי אָמוֹת וְשֵׁם אֶקְבֹּר כֹּה יַעֲשֶׂה יְהוָה לִי וְכֹה יִסְיֵף כִּי הַמְּוֹת יִפְרֹן בִּינִי וּבִינְךָ: 18 וְתִרְא כִּי-מִתְאַמְצָת הִיא לְלֶכֶת אִתָּה וְתִחַזְדֵּל לְךָ בְּרַא אֲלֵיהָ: 19 וְתִלְכְּנָה שְׂתִיָּהֶם עַי-בְּאֵנָה בֵּית לָחֵם וַיְהִי כְּבֹאֲנָה בֵּית לָחֵם וְתִהְיֶה כָּל-הָעִיר עֹלֵיהֶן וְתֹאמְרֶנָּה הַנְּזַאת נְעָמִי: 20 וְתֹאמַר אֲלֵיהֶן אֶל-תִּקְרָאנָה לִי נְעָמִי קְרָאן לִי מְרָא כִּי-הִמַּר שְׂדֵי לִי מֵאֵל: 21 אֲנִי מִלְּאָה הִלְכְתִי וְרִיקָם הִשִּׁיבֵנִי יְהוָה לְמָה תִּקְרָאנָה לִי נְעָמִי וַיְהִי עֲנָה כִּי וְשְׂדֵי הִרְעֵ לִי: 22 וְתִשָּׁב נְעָמִי וְרוּת הַמּוֹאֲבִיָּה כִלְתָהּ עִמָּה הַשָּׁבָה מִשָּׂעֵי מוֹאָב וְהָמָה בָּאוּ בֵּית לָחֵם בְּתַחֲלַת קִצְרֵי שָׁעִרִים:

(Ruth 1:12-22)

- Parse the form תַעֲגֹנָה and comment on its morphology.
- Parse the phrase לְבַלְתִּי הַנּוֹת and comment on the syntax.
- What is the force of the preposition כִּי עַי-יִהְיֶה? Identify another instance of a similar usage in the present passage.
- Parse the forms תִשְׁנָה and תִקְרָאנָה and comment on their orthography.
- Explain the syntax of the oath formula in verse 17.

(TURN OVER)

6. Translate the following **seen** passage into **English** and comment as requested below. Your translation must account for the parallelistic structure of the passage [10 marks for translation, 10 marks for comments].

1 וַתִּתְפַּלֵּל חַנָּה וַתֹּאמֶר עֲלֵךְ לִבִּי בַיהוָה רָמָה קַרְנֵי בַיהוָה רָחַב פִּי עַל־אֹיְבֵי כִי שָׁמַחְתִּי בִישׁוּעָתָךְ: 2
 אִין־קָוֹשׁ כִּי אִין בִּלְתֻדָּ וְאִין צוֹר כֹּאֲלֵהֶינוּ: 3 אֶל־תִּרְבּוּ תִּבְרוּ גְבוּהָה גְבוּהָה יֵצֵא עֲתָק מִפִּיכֶם
 כִּי אֵל דְּעוֹת יְהוָה וְלוֹ גִתְכֶנּוּ עֲלֵלוֹת: 4 קִשָּׁת גִּפְרִים חֲתָיִם וְנִכְשָׁלִים אֲזָרוּ חַיִל: 5 שְׁבָעִים בְּלֶחֶם
 נִשְׁפְּרוּ וּרְעֵבִים חָלְוָה עֲקָרָה יִלְלָה שְׁבָעָה וְרַבַּת בָּנִים אֲמַלְלָה: 6 יְהוָה מִמִּית וּמְחַיֶּה מוֹרְחֵי שְׂאוֹל
 וְנִיעַל: 7 יְהוָה מוֹרִישׁ וּמַעֲשִׂיר מִשְׁפִּיל אֶפְרַיִם מִמֶּנּוּ: 8 מִקִּים מַעֲפָר דָּל מֵאֲשַׁפֵּת יָרִים אֶבְיֹן לְהוֹשִׁיב
 עִם־גְּיָבִים וְכֶסֶף כָּבוֹד יִנְחֹלֵם כִּי לִיהוָה מִצְקֵי אֶרֶץ וַיִּשֶׁת עֲלֵיהֶם תִּבְּלִ:

(I Sam. 2:1-8)

- What is the syntactic problem with the word חֲתָיִם? How might it be explained? If one were to emend, what emendation would yield a smooth text?
- What is the force of the preposition in the sentence שְׁבָעִים בְּלֶחֶם נִשְׁפְּרוּ?
- Comment on the syntactic parallelism in verse 6.

SECTION B (Modern Hebrew)

1. Translate the following **unseen Modern Hebrew** passage into **English**, and answer the questions in **Hebrew** below [10 marks for translation, 5 marks for questions]

לתקן את העולם

מדען אחד חי כל הזמן מודאג מבעיות העולם, והיה נחוש בדעתו למצוא להן פתרון. הוא העביר ימים כלילות במעבדה שלו כדי למצוא תשובות לספקות שלו.

יום אחד, בנו בן השבע פלש למקום ההתבודדות שלו, נחוש לעזור לו בעבודתו. המדען, עצבני בגלל ההפרעה, ניסה לגרום לילד ללכת למקום אחר. כשראה שזה בלתי אפשרי להוציא אותו משם, חיפש משהו שיוכל לספק לילד תעסוקה, וסיח את דעתו.

הוא הוציא מאיזו חוברת דף עם מפת העולם, גזר אותה להמון חתיכות, ונתן לילד יחד עם גליל נייר דבק ואמר לו: "אתה אוהב פאזלים, נכון? אז אני אתן לך את העולם לתקן, הנה העולם כולו מפורק, נראה אם אתה יכול לתקן. תעשה זאת לבד, לבד."

הוא חשב שלילד ייקח ימים עד שיצליח להרכיב את המפה, אבל כמה שעות לאחר מכן, כבר שמע את קולו של בנו קורא לו ברוגע: "אבא סיימתי; הצלחתי להרכיב הכול."

בהתחלה האב לא האמין: "זה לא ייתכן, שבגיל שבע יוכל הילד להרכיב מחדש מפה שמימיו לא ראה!!!" אבל הוא הניח את רשימותיו וניגש לבנו, כשהוא בטוח שהוא הולך לראות עבודה מבולגנת...

להפתעתו, המפה הייתה מושלמת, כל החתיכות במקומן. איך זה ייתכן? איך הוא עשה את זה? "אתה לא ידעת איך נראה העולם", אמר המדען לבנו, "איך הצלחת?"

"אבא", אמר לו הילד, "אני אמנם לא ידעתי איך נראה העולם, אבל כשתלשת את הדף מן החוברת, ראיתי שבצדו השני יש תמונה של אדם. כשנתתי לי לתקן את העולם, אני ניסיתי, ולא הצלחתי. זה היה הרגע שבו נזכרתי בתמונה של האדם מהצד השני. הפכתי את כל החתיכות והתחלתי לתקן את האדם, שאני יודע איך הוא אמור להיות. כשהצלחתי לתקן את האדם, הפכתי אותו וראיתי שהצלחתי לתקן את העולם."

<http://www.shimoni.givatayim.org.il/BRPortal/br/P102.jsp?arc=1023062>

א למה גזר האב את מפת העולה ונתן את החתיכות לבנו?
ב במלים שלכם, הסבירו כיצד הצליח הילד להרכיב את מפת העולם, כשהוא אף פעם לא ראה אותה קודם.

ג לפי דעתכם, מהו מוסר ההשכל (= המסר המורלי, הלקח) של הסיפור? תוך כדי תשובתכם, התייחסו לאירוניה בסיפור.

(TURN OVER)

2. Write a **summary** in **Modern Hebrew** of the following **unseen** passage. The summary should not exceed **120 words** [15 marks]

מה עובר עלינו כשאנו מתאהבים?

השאלה מה גורם לאנשים להתאהב מעסיקה רבים. אם שואלים איש דת מקבלים תשובות בתחום התאולוגי, סוציולוגי ייתן הסבר בתחום החברתי, כימאי או ביולוג יסבירו זאת בהשפעת חומרים שהמוח משחרר כאשר מתאהבים. במוח קיימים אזורי רגש ואזורים קוגניטיביים, שאחראים על חשיבה רציונלית. בשלבי ההתאהבות הרומנטית, החלק הרגשי במוח משתלט על החלק החושב. במצב כזה האדם פועל מתוך דחפים וריגושים שאינם תואמים בהכרח את התנהגותו הרגילה. התאהבות דומה למצב פסיכוטי, שבו מאבדים את תחושת המציאות. כבר לפני שנים רבות אמר ויליאם שייקספיר: "האהבה היא טירוף". שייקספיר לא ידע כי לאמרה שלו יימצא, כעבור מאות שנים ביסוס כימי.

אחד החומרים המשתחררים במוח כאשר מרגישים הנאה הוא הדופאמין. חומר זה משתחרר בשעה שאוכלים אוכל טוב, בשעת פעילות מינית, כשמאזינים למוסיקה אהובה וגם כאשר משתמשים בסמים. לדעת רבים, להתאהבות רומנטית ולהתמכרות יש מכנה משותף. גם אהבה של אם לתינוק, אהבה של ילד להוריו ואפילו אהבה של ילד לצעצוע גורמות לשחרור דופאמין.

לא רק הורמונים וחומרים הנמצאים במוח גורמים לנו להתאהב. גם ריחות גורמים לנו, כמו לחיות אחרות, להימשך דווקא אל בני זוגנו. אלו הם הפרומונים, חומרים כימיים שגורמים למשיכה בין בני אדם.

לפי המדענים, אהבה כוללת כמה שלבים: משיכה מינית, דחף הקיים אצל כל בעלי החיים, אהבה רומנטית, ולבסוף זוגיות קבועה המביאה לתחושת רוגע וביטחון לטווח ארוך, תחושה המאפשרת לאדם להקים משפחה ולקיים אותה לאורך שנים רבות. רק שלושה אחוזים מהיונקים, ובהם האדם, מפתחים זוגיות למשך כל החיים או למשך חלק ניכר מהם.

באוניברסיטת פיזה באיטליה ערכו בדיקות דם למאות צעירים מאוהבים כדי לחקור את הכימיה של האהבה הרומנטית. ואכן, בדמם של הצעירים התגלתה כמות גדולה של חומרים שריכוזם עולה בזמן ההתאהבות. להפתעת החוקרים אותם חומרים נמצאים בריכוז גבוה גם אצל חולי נפש. ואולי אין הדבר מפתיע, שכן, כאשר אנשים מתאהבים הם "משתגעים", אינם מתנהגים בצורה הגיונית, ומפתחים מחשבות ורעיונות מוזרים.

עם זאת, המדענים עדיין זהירים. בתחום זה רב הנסתר על הנגלה, ועדיין לא נמצאה הנוסחה להתאהבות.

(*Between the Lines*. Jerusalem: The Hebrew University of Jerusalem, pp. 18–19; adapted from *ynet*: <http://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-3059154,00.html>)

3. Write a composition of **200 words** in **Modern Hebrew** on **one** of the three topics given below [15 marks]

א בשיר של מאיה הרמן ודודי בר דוד כתוב "למדתי לחיות עם עצמי וזה הדבר הכי קשה בעולם... למדתי לחיות עם עצמי ולא לנסות להיות מישהו אחר". למה הם מתכוונים? האם אתם מסכימים? הסבירו.

ב האם אתם מאמינים בהשפעה של כלבים או של חיות מחמד אחרות על הבריאות של האדם? נמקו.

ג כתבו המלצה על סרט/תכנית טלוויזיה שראיתם או על ספר שקראתם.

4. **Translate** the following **seen** text into **English** and **answer** the questions below [8 marks for translation and 7 marks for questions]

חופשה בתל אביב

יש מקום לכולם בתל אביב. המיזוג בין האנשים השונים נותן לתל אביב את הדופק שלה. ההתנגשות בין ישן וחדש נותנת לה את האופי המיוחד שלה. ברחוב שינקין ליד חנות ג'ינס אופנתית תמצא חנות קבלה. בקצה שכונת נווה צדק הכפרית, השכונה הראשונה שנבנתה מחוץ ליפו ב-1887, עומד מגדל דירות בן 44 קומות. בעיר יש הרגשה של עיר מודרנית צעירה עם ריכוז בתי הבאהאוס הגדול בעולם. במרחק כמה קילומטרים משם נמצא הנמל העתיק של יפו, שממנו הפליג יונה הנביא לפני שנבלע על ידי הלווייתן.

הלכתי ברצועת החוף של תל אביב לאורך שלושה קילומטר. בטיילת ליד ה"הילטון" עברתי ליד "החוף הנפרד", שהשלט לידו אומר: "חוף נפרד, ימי רחצה לנשים: א, ג, ה. ימי רחצה לגברים: ב, ד, ו". לידו החוף של ההומוסקסואלים. בהמשך ראיתי קבוצות של גולשים, משפחות צעירות, שחקני פינג פונג, אתיופים, מתופפים היפים, וגם גברים זקנים מתרחצים בתחתונים. דרומה משם לכיוון יפו רואים יותר ויותר ערבים, וגם נשים עם כיסוי ראש.

עבור ישראלים, 45 הדקות המפרידות בין תל אביב לירושלים הן מטאפורה להבדל התרבותי הגדול בין שתי הערים. ירושלים היא מרכז דתי עולמי, ולעומת זאת תל אביב היא עיר ים-תיכונית חופשית. עבור התיירים, הקרבה בין שתי הערים היא יתרון גדול. נדיר למצוא חופשה בעיר חוף, ובמרחק נסיעה של פחות משעה ממנה למצוא עיר עם היסטוריה בת 5,000 שנה.

(Adapted from *Brandeis Modern Hebrew: Intermediate to Advanced*, 73)

א רשמו את שבעת שמות הפעולה 'המג'וריים' ועוד שלושה שמות פעולה 'מינוריים'. ליד כל שם פעולה כתבו את שם הפועל המתאים.

ב מה זה "חוף נפרד" ומדוע הכותב מזכיר אותו בהקשר של המאמר?

ג הסבירו את המשפט "45 הדקות המפרידות בין תל אביב לירושלים הן מטאפורה להבדל התרבותי הגדול בין שתי הערים".

(TURN OVER)

5. Translate the following **seen** passage into **English** and comment as requested below [7 marks for translation, 8 marks for comments]

זְמַר נוּגָה

מאת רחל המשוררת

- 1 התשמע קולי, רחוקי שלי,
- 2 התשמע קולי, באֶשֶׁר הַנָּה—
- 3 קול קורא בְּעֵז, קול בּוֹכָה בְּדַמִּי
- 4 ומעל לְזִמְן מְצִיָּה בְּרֵבָה?
- 5 תִּבְלֵ זֹ הַבָּה וּדְרָכִים־בְּהַרְבֵּי.
- 6 נִפְגָּשׁוֹת לְדַק, נִפְרָדוֹת־לְעַד.
- 7 מִבְּקֵשׁ־אָדָם, אֶךְ כּוֹשְׁלוֹת רַגְלָיו,
- 8 לֹא יוּכַל לְמַצֵּא אֶת אֲשֶׁר־אֲבַד.
- 9 אַחְרוֹן־מִי קְבַרְתְּקֹרֵב אוֹלִי,
- 10 קְבַרְתְּקֹרֵב הַיּוֹם שֶׁל דְּמָעוֹת פְּנֵדָה,
- 11 אַחֲפָה לָךְ עַד יִכְבוּ חַיִּי,
- 12 כְּחַכּוֹת־רַחֵל לְדַלְדָּה.

א רשמו חמישה שימושים לשוניים מהשיר שאינם אופייניים לעברית המודרנית וספקו שימושים מודרניים חלופיים.

ב התחביר בצירוף הלשון "וּדְרָכִים־בְּהַרְבֵּי" (שורה 5) אינו תקיני—באיזה אופן? כיצד אפשר לדעת, בכל זאת, שהתכוונה המשוררת דווקא למלים האלה?

ג בגרסה ראשונית של השיר, הייתה השורה החותמת אותו "כְּאֲשֶׁר חִכְּתָה סוּלוֹוִיג לְדַלְדָּה". על סמך ידיעתך על הרקע האישי שלו, איזו גרסה של השיר עדיפה בעיניכם? מדוע?

END OF PAPER